

Zápis ze semináře "Představy",

**konaného ve čtvrtek 23. října 2008, 14:00-16:30,
ve Velké posluchárně v sídle Jednoty českých matematiků a fyziků, Praha 1, Žitná 25.**

Přítomni:

1. Předsedové akademických institucí:

Prof. Ing. Vladimír Haasz, CSc.	předseda Rady vysokých škol
Prof. MUDr. Ivo Hána, CSc.	předseda Rady vědeckých společností ČR
Prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc.	předsedkyně Učené společnosti ČR
RNDr. Alice Valkárová, DrSc.	předsedkyně České fyzikální společnosti
Doc. Ing. Štefan Zajac, CSc.	předseda Jednoty českých matematiků a fyziků

2. Funkcionáři, resp. členové akademických insitucí:

RNDr. Jaroslav Dittrich, CSc.	Ústav jaderné fyziky AV ČR;	JČMF
RNDr. Zdeněk Jiráček, CSc.	Fyzikální ústav AV ČR	
Prof. RNDr. Jaroslav Kurzweil, DrSc.	Matematický ústav AV ČR	US ČR, JČMF
pplk. RNDr. Antonín Müller, CSc.	Univerzita obrany	
Doc. RNDr. Jan Obdržálek, CSc.	Matematicko-fyzikální fakulta UK	JČMF
Prof. RNDr. Aleš Pultr, DrSc.	Matematicko-fyzikální fakulta UK	US ČR

3. Členové Odborné skupiny České fyzikální společnosti JČMF Organizace výzkumu:

Prof. RNDr. Martin Černohorský, CSc. (předseda)	Ústav teoretické fyziky a astrofyziky PŘF MU
RNDr. Jiří Rákosník, CSc. (místopředseda)	Matematický ústav AV ČR
RNDr. Vladimír Roskovec, CSc.	Centrum pro studium vysokého školství Praha
Prof. RNDr. Jaroslav Smítal, DrSc.	Matematický ústav SU Opava
Prof. RNDr. Jiří Zlatuška, CSc.	Fakulta informatiky MU Brno
Omluvena: Prof. RNDr. Jana Musilová, CSc. (místopředsedkyně)	ÚTFA PŘF MU

Registrace proběhla v době 14:00-14:10.

1. ZAHÁJENÍ. Seminář zahájil ve 14.15 předseda OS ČFS JČMF Organizace výzkumu M. Černohorský. Připomněl rozeslání materiálů k seminářům "Představy–Skutečnost–Perspektivy" vrchol-ným akademickým i jiným institucím s možností jejich reakce.

2. ICRC BRNO. M. Černohorský odkázal na rozeslané materiály, i pokud jde o zákonná ustanovení k Projektu Mezinárodního centra klinického výzkumu ICRC Brno, a informoval o tom, že ředitel Fakultní nemocnice UsA v Brně Ing. Petr Koška, MBA, prostřednictvím své asistentky

Ing. Petry Veselé telefonicky sdělil, že pro nepředvídané jednání v Brně s činiteli Ministerstva zdravotnictví musí od už nastupované cesty ke svému spontánně nabídnutému vystoupení na semináři upustit.

3. ZPRAVODAJSTVÍ O DOŠLÝCH PŘEDSTAVÁCH odborné i laické veřejnosti o legislativních aktivitách akademických institucí.

M. Černohorský informoval o dosud sdělených představách o situaci v České konferenci rektorů, Radě vysokých škol a Akademii věd:

P-1. Česká konference rektorů má dobře fungující pracovní skupiny. Předloží jistě v nejbližší době vlastní záměr zákona o vysokých školách a i návrh jeho paragrafovaného znění, a také záměr zákona o terciárním vzdělávání a návrh paragrafovaného znění těch jeho částí, které se týkají oblasti vysokého školství.

P-2. Česká konference rektorů považuje za správné podílet se legislativě jen připomínkami k materiálům vytvářeným úředníky státní správy.

P-3. Česká konference rektorů ovlivňuje vznik zákonných norem svým zastoupením v grémiích, které ji vytvářejí. Ve svých postojích a usneseních se zaměřuje téměř výhradně na poukazy na potřebu více peněz.

P-4. Česká konference rektorů změní nepochybně v souvislosti s obsahem Bílé knihy svůj dosavadní pasivní postoj k legislativě a rozhodne se předložit vlastní návrhy záměrů k terciárnímu vzdělávání a k zákonu o vysokých školách a zorganizuje operativně vypracování návrhu paragrafovaného znění zákona o vysokých školách.

P-5. Rada vysokých škol má tradičně úzké kontakty s MŠMT a v legislativě počítá spíše s různými formami kooperace s ním. O vlastní legislativní aktivitě neuvažuje.

P-6. Do činnosti Rady vysokých škol se značně promítá problematika akademických senátů. Je pravděpodobné, že to povede ke snahám vlastními návrhy zasáhnout do těch částí zákona o vysokých školách, které se týkají akademické samosprávy.

P-7. Akademie věd má stejně jako univerzity značný odborný potenciál k vytváření kvalitních legislativních návrhů nejen v oblasti vědy a výzkumu, ale i vzdělávání. Její vlastní legislativní aktivity se neomezují proto jen na vědu a výzkum, ale týkají se i vzdělávacích oblastí zákona o vysokých školách.

14:40-14:55 Přestávka.

4. PŘEDSTAVY ÚČASTNÍKŮ SEMINÁŘE.

J. Rákosník:

P-8. Ad ČKR: Mohu se mýlit, ale podle vlastní zkušenosti se domnívám, že se legislativní aktivity ČKR omezují úzce na záležitosti, které se bezprostředně vážou k činnostem, aktivitám a zájmům vysokých škol

P-9. Ad RVŠ: S výjimkou aktivit současných a předchozích zástupců Rady vysokých škol v Radě pro výzkum a vývoj se domnívám, že pro RVŠ platí více méně totéž, co pro ČKR.

P-10. Ad AV: Akademie věd ČR se aktivně účastní všech legislativních aktivit týkajících se bezprostředně oblastí výzkumu a vývoje. Chová se zdrženlivě (tj. sleduje, ale obvykle nezasahuje) k legislativním aktivitám týkajícím se výuky. Jako ústřední orgán je však pravidelně žádána o připomínky k návrhům zákonů a své připomínky zasílá. Zdrženlivost v oblastech mimo VaV by asi měla být menší.

P-11. Ad US: Obávám se, že Učená společnost ČR je příliš uzavřena do sebe. Postrádám aktivní vyjadřování se k zásadním otázkám a legislativním aktivitám o oblasti VaV a výuky.

P-12. Ad MŠMT: MŠMT má těžkopádný organizační systém, který je velkou překážkou při konstruktivní práci na vytváření (spoluvytváření) zákonných norem.

P-13. Ad RVV: Rada pro výzkum a vývoj je bohužel velmi málo funkční orgán, který spoléhá na to, že všechno zařídí jeho sekretariát. V RVV se příliš projevují partikulární zájmy zástupců jednotlivých institucí. Legislativní aktivity RVV jsou fatálně poznamenány přílišným spěchem, nedostatečným odborným zázemím, absencí důkladných analýz atd.

P-14. Celkově: Uvedené názory (P-8 až P-13) jsou výsledkem mé osobní zkušenosti z osmiletého působení v různých legislativních procesech. Mohu se mýlit, nechci nikomu křivdit. Možná však i takový názor má pro (sebe)reflexi význam. Třem orgánům (ČKR, RVŠ, AV ČR) je společné to, že tragicky málo spolupracují. Soupeření na poli vědy je správné. Podle mého názoru by to však mělo být soupeření typu atletiky, nikoli zápasu.

V. Haasz:

P-15. Ad ČKR, RVŠ: Jaká je představa o tom, jak případné vlastní návrhy ČKR a RVŠ (ať už zásad zákona, či paragrafovaného znění) legalizovat? "Vnutit" MŠMT? Využít poslaneckou iniciativu?

P-16. Došlé 2 představy (P-5, P-6) zhruba odpovídají skutečnosti (zastoupení RVŠ v pracovních skupinách a poradních grémiích MŠMT, popř. RVV).

I. Hána:

P-17. Obecně: Legislativní cesty v ČR (od námětu k realizaci) jsou příliš spjaty s politikou a jejími zájmy. Málo se mohou uplatnit rozumné návrhy cestou poslanců, jejich klubů, ministrů apod.

P-18. V oblasti vědy (a jejích různých odvětví) bych uvítal rozšíření pocitu, že i pracovníci, kteří nejsou vázáni na MŠMT, vysoké školy a AV ČR a její ústavy, mohou, a někdy i mají vystoupit s iniciací témat pro legislativu. V případě Rady vědeckých společností ČR se to může dotýkat rozličných oblastí vědeckého výzkumu, ale i aplikací, a to připojením na legislativní cesty AV ČR.

Š. Zajac:

P-19. V oblasti organizace výzkumu je mi známa především legislativní aktivita MŠMT, a to konkrétně ve formě zákona o vysokých školách. Měla by v tom být více zapojena Akademie věd. Rada vlády pro výzkum a vývoj by měla zajistit také organizaci aplikovaného výzkumu. Ostatní instituce se zapojují k speciálním otázkám. Všechny náměty od jednotlivců by měly zpracovávat existující instituce a pak předkládat návrhy k zákonným formulacím.

5. NÁMĚTY K DISKUSI A NÁSLEDNÝM AKTIVITÁM.

V diskusích o organizaci výzkumu v České republice je žádoucí věnovat pozornost těmto tématům, resp. těmto jednotlivostem:

V. Haasz:

- N-1.** Pro následující rok v RVŠ: Aktivně působit v rámci pracovních skupin MŠMT;
- novela, popř. nový zákon o vysokých školách, popř. terciárním vzdělávání;
 - implementace novely zákona 130/2002 Sb. (pokud bude schválena), a to:
 - a) metodika rozdělování institucionální podpory,
 - b) problematika účelové podpory týkající se specifického vysokoškolského výzkumu.
- Poznámka: Funkční období stávající RVŠ končí 31. 12. 2008.

J. Dittrich

- N-2.** Metodika hodnocení a způsob rozdělování prostředků.
- N-3.** Směry výzkumu jen u velkých projektů ("megascience"), u ostatních je snaha o řízení spíš škodlivá.

A. Valkárová:

- N-4.** Financování výzkumu – institucionální financování nebo systém grantů?
- N-5.** Tzv. "záměry".
- N-6.** Výzkumná centra?
- N-7.** Má existovat jediná možnost jak získat grant, nebo více (nyní GAČR, GAV, GAUK, INGO atd.) ?
- N-8.** V současné době neexistuje propojení mezi jednotlivými institucemi zajišťujícími financování vědy – chybějí informace.
- N-9.** Vzniká dojem, že finančních prostředků je možná dostatek, ale nejsou efektivně rozdělovány.
- N-10.** Jak posílit význam a vliv vědeckých společností? Proč pozorujeme tak velký rozdíl v prestiži vědeckých společností např. ve Velké Británii a v Německu a u nás (v Rakousku, Maďarsku atd.)?

6. SHRNUÍ. INFORMACE O SEMINÁŘI "SKUTEČNOST".

Informace o průběhu semináře "Představy" ve formě zápisu z něho budou zaslány s průvodním dopisem do 31. 10. 2008 všem zainteresovaným institucím.

Na programu semináře "Skutečnost" je mj.:

1. Zpráva o došlých vyjádřeních institucí, které byly o semináři "Představy" a jeho průběhu informovány. Diskuse k vyjádření institucí.
2. Ohlasy na seminář "Představy" z různých prostředí. Diskuse k ohlasům.

3. Koncepce semináře "Perspektivy" vycházející z vyjádření institucí a z ohlasů; diskuse k ní. Seminář se koná ve čtvrtek 27. listopadu 2008, 14:00-16:30, ve Velké posluchárně v sídle Jednoty českých matematiků a fyziků, Praha 1, Žitná 25.

7. UKONČENÍ.

S poděkováním všem přítomným za jejich příspěví k jednání byl seminář v 15.55 ukončen. Po individuálních a skupinových konzultativních jednáních účastníků semináře se konala v době 16:15-16:30 schůze Odborné skupiny ČFS JČMF Organizace výzkumu za účasti všech jejích členů, s výjimkou omluvené J. Musilové. Byl na ní dohodnut obsah a forma informace o semináři "Představy" a její zveřejnění na webové stránce <http://cms.jcmf.cz/osov> .

Za OS ČFS JČMF Organizace výzkumu
Prof. RNDr. Martin Černohorský, CSc.